

Informatienota

Datum vergadering	: 23 april 2024
Registratienummer	: GZDGWB/1386756
Informatienotanummer	: IN042
Portefeuillehouder	: Wil Kosterman
Bijlage(n)	: 1 Doelstellingen gemeente m.b.t. jongerenwerk; 2 Toelichting van de jongerenwerkers.
Onderwerp	: Jongerenwerk in West Betuwe

Onderwerp

Jongerenwerk in West Betuwe

Kennisnemen van

Op 4 juli 2022 hebben GroenLinks, PvdA en VVD een motie ingediend voor de uitbereiding van het jongerenwerk. In 2023 en 2024 hebben de jongerenwerkorganisaties Connect2Jeugd en Mozaïek Welzijn daarom incidenteel extra middelen ontvangen. Deze extra middelen zijn ingezet op coaching van jongeren, de online leefwereld, mentale weerbaarheid en veiligheid. We zien veel positieve effecten door de impuls op het jongerenwerk. Op 2 april staat er een beeldvormende raad gepland over het jongerenwerk.

Inleiding

Het jongerenwerk is de juiste partner als het gaat over thema's als jeugdoverlast, straatcultuur, positieve gedragsveranderingen, motiveren, verbinden en toekomstperspectief. De jongerenwerker is de enige professional op straat die geen handhavende taak heeft. Hierdoor vormt de jongerenwerker een onderdeel van de leefwereld van jongeren. Op 4 juli 2022 hebben GroenLinks, PvdA en VVD een motie ingediend voor uitbereiding van het jongerenwerk. Er waren te weinig uren beschikbaar voor de jongerenwerkers voor een grote gemeente met 26 kernen. In 2023 en 2024 hebben de jongerenwerkorganisaties daarom incidenteel extra middelen ontvangen. Deze extra middelen zijn ingezet op coaching van jongeren, de online leefwereld, mentale weerbaarheid en veiligheid. De jongerenwerkers zien dat ze met meer jongeren een vertrouwensband op kunnen bouwen, meer jongeren bereiken in verschillende kernen en bij activiteiten, minder jongeren (zware) hulpverlening nodig hebben en ze meer kunnen inzetten op participatie en talentontwikkeling (zie bijlage 2).

Inzet op preventie

Door te investeren in het jongerenwerk proberen we te voorkomen dat jongeren niet maatschappelijk uitvallen en in dure hulpverleningstrajecten terecht komen. Investeren in jongerenwerk is dus investeren in preventie. Hierdoor wordt de samenleving behoed voor onnodig hoge kosten voor (jeugd)zorg, politie en justitie. De "maatschappelijke Business Case jongerenwerk voor gemeenten" (2017. Ministerie van VWS, directie jeugd) schat het besparingspotentieel door jongerenwerk landelijk op 45 miljoen euro. Het effectonderzoek jongerenwerk van Youth Spot toont daarnaast aan dat jongerenwerk bijdraagt aan het realiseren van de transformatiedoelen van gemeenten door:

- Het versterken van de eigen verantwoordelijkheid en mogelijkheden van jongeren;

- Het doorverwijzen naar de juiste (professionele) hulp en ondersteuning;
- Het stabiliseren en voorkomen van escalatie van zware problematiek.

Inzetten op jongerenwerk draagt daarnaast bij aan andere doelstellingen van de gemeente, zoals de uitvoeringsagenda en het programma Bouwen aan Sociale Kracht, het college uitvoeringsprogramma, het participatiebeleid Krachten Bundelen, de Hervormingsagenda Jeugd, het Gezond en Actief Leven Akkoord en regionale projecten (zie bijlage 1).

Jongerenwerk in West Betuwe

De jongerenwerkers in West Betuwe richten zich op verschillende thema's, zoals ambulante straatwerk, groepswerk, jongerencoaching, Join Us, inloop en activiteiten, veiligheid (waaronder oud en nieuw en jeugdgroepen), mentale weerbaarheid en online leefwereld. Dankzij de incidentele financiële impuls hebben we de inzet op jongerencoaching in 2023 verdubbeld. De jongerenwerkers merken dat er nu meer tijd is voor verdieping en ondersteuning:

“Voor jongeren met een lastige thuissituatie fungeren wij als sparringpartner, ondersteuner en vertrouwenspersoon. Door te doen wat nodig is en om de rust en het vertrouwen te herstellen, dragen we preventief bij aan het voorkomen van dure eerste- of tweedelijnszorg in de toekomst.”

Voor het thema mentale weerbaarheid is er extra ingezet op Rots & Water in het voortgezet onderwijs en Weerbaarheidstraining door middel van boksend opvoeden. Ook zijn de jongerenwerkers meer op straat en online te vinden: er is nu meer binding met de kernen en meer mogelijkheden om op verschillende tijdstippen (online) aanwezig te zijn. Hierdoor kunnen jongerenwerkers sneller handelen en hebben zij meer jongeren in beeld. Tot slot werken de jongerenwerkers nauw samen met verschillende afdelingen binnen de gemeente, de Politie, Bureau Halt, het onderwijs, lokale welzijn en zorgpartijen, (sport)verenigingen en actieve inwoners.

Kernboodschap

We zien veel positieve effecten door de impuls op het jongerenwerk. We willen de uitbereiding van het jongerenwerk structureel inbedden in het bredere preventieperspectief.

Consequenties

Deze informatienota bevat geen consequenties.

Financiën

In 2023 en 2024 hebben we incidenteel extra geïnvesteerd in het jongerenwerk. De bovenstaande resultaten geven aanleiding om een structurele verhoging van het budget voor jongerenwerk te overwegen. Deze zal aan de raad in de perspectiefnota 2025 ten behoeve van een integrale afweging worden voorgelegd.

Communicatie en vervolg

Op 2 april staat een beeldvormende raad gepland over het jongerenwerk. We zien toegevoegde waarde van het blijvend inzetten op het jongerenwerk en zullen dit via de perspectiefnota 2025 bij de raad agenderen.

14 maart 2024
Kenmerk GZDGWB/

Suggestie ter afhandeling
Voor kennisgeving aannemen

Burgemeester en wethouders van de gemeente West Betuwe,
de gemeentesecretaris, de burgemeester,
Philip Bosman   Servaas Stoop

Bijlage(n)

Bijlage 1: Doelstellingen gemeente m.b.t. jongerenwerk

Onderdeel	Doelstellingen
Uitvoeringsagenda Bouwen aan Sociale Kracht	<ol style="list-style-type: none"> 1. Signaleren en bespreekbaar maken van (opvoed)problematiek bij jongeren en ouders. 2. Vergroten van (mentale) weerbaarheid van jongeren. 3. Ontmoetingsplekken die bijdragen aan sociale samenhang en leefbaarheid en het uitbreiden van het aantal activiteiten. De behoefte aan meer ontmoetingsplekken voor jongeren komt ook terug in verschillende kernagenda's.
Programma Bouwen aan Sociale Kracht	<ol style="list-style-type: none"> 1. Minder jongeren met stress en spanningsklachten 2. Meer weerbare en veerkrachtige jongeren 3. Meer mensen helpen elkaar (vrijwilligerswerk, mantelzorg, hulp aan burens) 4. Meer inwoners maken gebruik van algemene voorzieningen 5. Meer inwoners participeren en zetten zich actief in voor de buurt
CUP	Hoofdstuk 2 doel 2.2.1: 'We leggen de focus op het voorkomen van criminaliteit bij jeugd en het voorkomen van middelengebruik onder jongeren samen met ervaringsdeskundigen, partners en verenigingen.'
Participatiebeleid krachten bundelen	'Bij een specifieke groep kunnen inwoners actief en persoonlijk benaderd worden en/of een specifieke doelgroep gericht aanspreken (bijvoorbeeld jongeren).' Zowel bij inwonersparticipatie als overheidsparticipatie heeft jongerenwerk een belangrijke functie: zij kennen de meeste (groepen) jongeren en weten hen goed te bereiken.
Hervormingsagenda Jeugd	'Gemeenten richten zich op gerichte preventie en de inrichting van de vrij toegankelijke voorzieningen.'
GALA	'Met het GALA wordt een integrale benadering van het preventiebeleid gestimuleerd en gefaciliteerd: preventie in brede zin, dus ook sociaal beleid en sport en bewegen. Het kabinet heeft in het regeerakkoord als doel omarmd dat in 2040 een gezonde generatie opgroeit, met een focus op jeugd door sport, voeding en bewegen van jongs af aan. Deze aanpak zal met goede afspraken over de grenzen van sectoren heen het beroep op jeugdzorg omlaag kunnen brengen.'
Regionale projecten	We werken in de regio samen met andere gemeenten aan de interventie JoinUs. Met dit project richten we ons op de mentale gezondheid van jongeren met eenzaamheidsgevoelens.
Ambities Regiobeeld 2023	<ol style="list-style-type: none"> 1. Samen versterken we de mentale gezondheid bij jong en oud 2. Samen zetten we in op preventie en terugdringen van gezondheidsverschillen

Bijlage 2: Toelichting van de jongerenwerkers

Coaching

“Door de extra middelen hebben we zowel een mannelijke als vrouwelijke coach, waardoor we veel breder inzetbaar zijn geweest. Door de extra middelen hebben we meer coaching kunnen bieden. Deze coaching heeft er in veel gevallen voor gezorgd dat deze jongeren niet op vroege leeftijd al de hulpverlening in gaan wat meteen al veel kosten met zich mee brengen. Daarnaast hebben we ook meer tijd voor een coaching waardoor je ook in de afrondende fase nog veel voor een jongeren kan betekenen.”

“Voor jongeren met een lastige thuissituatie fungeren wij als sparringpartner, ondersteuner en vertrouwenspersoon. Door te doen wat nodig is en om de rust en het vertrouwen te herstellen, dragen we preventief bij aan het voorkomen van dure eerste- of tweedelijnszorg in de toekomst.”

“Hulpvragen worden complexer naarmate je de tijd hebt om verder te kijken dan de eerste hulpvraag. Wat speelt er nog meer? Deze oprechte aandacht en tijd zorgt voor vertrouwen waardoor een jongere je ook sneller meeneemt in zijn of haar leefwereld. De extra middelen waren cruciaal in dit stuk. Je kan meer tijd hebben voor de jongere en dat voelen ze ook aan. Je bent present. Bij een volgende hulpvraag ben je sneller te vinden waardoor jongeren het niet opkroppen. Dit zorgt ervoor dat je er sneller bij kan zijn.”

Online leefwereld

“Een heel belangrijk deel gezien dat 84% van de scholieren in Nederland dagelijks op social media zitten (Digitale balans: feiten en cijfers - Trimbos-instituut). De extra uren hebben we hier hard voor nodig gehad. Zo hebben we meer contacten kunnen onderhouden met de jongeren. Wanneer we jongeren op straat spreken gaan deze gesprekken vaak nog online door. Ook kan je hierdoor vaker tussendoor checken hoe het met een jongere gaat. Jongeren vinden het makkelijker contact met jou op te nemen, omdat online communiceren voor de jongeren zelf heel laagdrempelig is. Nu we extra middelen hebben om dit aan te pakken, zijn we ons ook meer gaan richten op de educatieve kant op social media. Zo besteden we extra aandacht aan verschillende thema's. Voorbeelden hiervan zijn; Week van respect, vuurwerk, gezondheid, relaties, week tegen eenzaamheid en financiën.”

“Alleen fysiek aanwezig zijn op straat en plekken waar jongeren komen is niet meer voldoende. Met de extra middelen hebben we onze online aanwezigheid en zichtbaarheid een stevig impuls kunnen geven. Dit is nodig, want we bevinden ons in een tijd waarin jongeren een steeds groter gedeelte van hun dag doorbrengen op social media, op populaire game platformen en in verschillende whatsappgroepen. De veranderende leef- en belevingswereld van jongeren vraagt ons als professionals om het online domein als integraal onderdeel van ons werk te beschouwen.”

“Doordat we ook online ambulante werk uitvoeren, hebben we goed zicht op verschillende jeugdgroepen, eenzame jongeren, het online gedrag van de jongeren en kunnen we goed waarnemen wat jongeren belangrijk vinden, waar zij zich mee bezighouden, welke hulpvragen zij hebben en welke kansen en mogelijkheden er zijn om hen te bereiken. Daarnaast maken wij ook online contact met jongeren die normaliter niet op straat te vinden zijn. Ook zijn onze social media kanalen een mooi middel om te laten zien dat we er voor de jongeren zijn, wat we voor ze kunnen betekenen en ze te wijzen op activiteiten. Het online- en offline jongerenwerk verbinden wij sterk met elkaar en dit wisselt elkaar continu af. Op deze manier zijn wij altijd daar waar de jongeren zijn.”

Mentale weerbaarheid

“Rots en Water is een weerbaarheidstraining bedoelt om jongeren meer zelfvertrouwen te geven. Maar ook om ze te leren omgaan met hun eigen emoties. En hun lichaam beter te leren kennen en wat je houding voor invloed kan hebben op sommige situaties. Naast het individu ontstaat er ook iets moois in de groep van rots en water: de jongeren leren elkaar beter kennen en hebben meer begrip voor elkaar. Ook zitten er in Rots en Water veel samenwerkingsopdrachten wat ervoor zorgt dat de samenwerking binnen de groep versterkt wordt.”

“De Weerbaarheidstraining heeft veel positieve effecten voor jongeren. Voorbeelden hiervan zijn: Jongeren raken meer geïnteresseerd in boksen/(zelfverdediging)sport. Zowel jongeren die al wel sporten als jongeren die nog niet sporten. Er ontstaat een groepsgevoel, oud zeer wordt bespreekbaar gemaakt en vriendschappen worden hersteld. De lijntjes met doorverwijzers wordt korter en ouders en jongeren nemen na een trainingstraject sneller contact op met jongerenwerk (ook met andere hulpvragen).”

Ambulant/veiligheid

“Door de extra middelen van het jongerenwerk voor ambulant is het jongerenwerk nog zichtbarer op straat. Zo zijn we extra veel op straat maar ook op verschillende tijdstippen. Vooral in de avond en de middagen. Door op verschillende momenten in de week op straat te zijn zien we ook verschillende jongeren. Overdag kunnen we ons beter richten op de jongere leeftijdscategorie daar waar we voorheen ons veel meer richten op de oudere jongeren. Hiermee heb je meteen een preventie functie. Door de jongeren op jonge leeftijd te leren kennen kun je al veel eerder beginnen met een band op te bouwen. Hiermee kan je vaak voorkomen dat er veel overlast wordt veroorzaakt. Jongeren nemen sneller wat van je aan als er al een vertrouwensband is. Doordat we nu meer uren hebben, hebben we ons ook kunnen focussen op de band tussen jongeren en de jongerenwerkers. Je merkt zodra deze band is ontstaan dat jongeren veel toevertrouwen aan de jongerenwerkers. Daarnaast zorgt dit er ook voor dat jongeren sneller dingen aannemen van de jongerenwerkers. Bijvoorbeeld wanneer er een overlast melding is. Jongerenwerkers gaan in gesprek met de jongeren. En vertellen wat hun gedrag met zich mee nemen zonder daarin te oordelen. Juist op deze manier gaan de jongeren zelf nadenken over hun acties. Jongerenwerkers kunnen de jongeren ook mee geven dat hun gedrag niet wenselijk is. Door het vertrouwen in elkaar zijn jongeren sneller geneigd hier naar te luisteren.”

“Met de extra middelen hebben we ons ambulant jongerenwerk kunnen uitbreiden. Bijkomende effecten hiervan zijn dat we nóg laagdrempeliger aanspreekbaar en zichtbaar zijn voor jongeren, intensiever contact hebben en eerder kunnen signaleren, ingrijpen en voorkomen. Als jongerenwerk hebben we een centrale positie en brengen we de verbinding tot stand tussen jongeren en bewoners, ondernemers en instanties. Bovendien fungeren wij als waardevol schakel tussen de gemeente en de dorpshuizen om de behoefte en ideeën van de jeugd voor hun kernen op de agenda te houden. Wij werken nauw samen met verschillende afdelingen binnen de gemeente, het Team sociaal, de Politie, Bureau Halt, het onderwijs, lokale welzijn en zorgpartijen, (sport)verenigingen en actieve bewoners.”

Participatie en MDT

“Binnen onze reguliere inzet, zetten wij regelmatig activiteiten in als bindend middel en als middel voor talentontwikkeling. Dit draagt bij aan de persoonlijke groei, de sociale vaardigheden en sociaal netwerk van de jongeren. Bovendien zorgt het voor positieve energie en waardevolle participatie bij jongeren waardoor de drempel wordt verlaagd om met eigen ideeën te komen. Wij ondersteunen jongeren om hun ideeën te realiseren naar initiatieven in hun buurt, zodat zij bijdragen aan de sociale cohesie in de kernen en waardevol deel uitmaken van de samenleving. Jongeren participeren niet alleen, maar verwerven hierdoor ook competenties die helpen bij het afronden van een opleiding of het vinden van een stageplek of een baan.”